

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija

PROGRAM SARADNJE SA NAUČNOM DIJASPOROM 2025

SADRŽAJ

Osnov za donošenje Programa	3
Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa	4
1. OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU NAUČNE SARADNJE	5
I Predmet i ciljevi Programa	5
II Prioritetne oblasti istraživanja	5
III Finansijski okvir Programa	6
IV Uslovi za prijavu – Podnosilac prijave i partneri	6
IV1 Podnosilac prijave	6
IV2 Obavezan partner	7
IV3 Ostali partneri	7
V Finansijski uslovi i trajanje projekata	8
V1 Sufinansiranje od strane Podnosioca prijave/partnera	9
V2 Dvostruko finansiranje	9
VI Broj prijava po Podnosiocu prijave	9
VII Prihvatljive aktivnosti projekta	10
VIII Neprihvatljive aktivnosti projekta	10
IX Prihvatljivi troškovi	10
X Neprihvatljivi troškovi	12
XI Uslovi za Rukovodioca/Rukovoditeljku projekta i projektni (istraživački) tim	12
XII Etička pitanja	13
XIII Sadržaj prijave	13
XIV Postupak dodjele bespovratnih sredstava	14
XIV1 Podnosilac prijave	14
XIV2 Administrativna provjera prijava projekata	14
XIV3 Evaluacija prijava projekata u odnosu na kriterijume za ocjenu	15
XIV4 Prihvatanje/odbijanje projekta za sufinansiranje	21
2. IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE U OKVIRU PROGRAMA NAUČNE SARADNJE	22
3. NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA	23

UVOD

Osnov za donošenje Programa

Vlada Crne Gore početkom jula 2024. godine usvojila je *Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028 sa Akcionom planom za period 2024-2025. godine*¹, koja predstavlja najznačajniji sektorski strateški dokument za oblast nauke i istraživanja.

Strategija utvrđuje tri strateška cilja, od kojih se drugi strateški cilj odnosi na *Jačanje ljudskih resursa i institucionalnih kapaciteta u oblasti nauke i istraživanja*. Radi postizanja ovog strateškog cilja prepoznat je, između ostalog, i *Operativni cilj 2.1: Podrška angažovanju mladih istraživača i istraživačica*, a u okviru njega *Aktivnost 2.1.4 Priprema Programa za saradnju s naučnom dijasporom*. Glavni cilj ove aktivnosti je jačanje povezanosti sa naučnom dijasporom koje će omogućiti kvalitetnija istraživanja i povezivanje sa međunarodnim partnerima i podstaći dijasporu da se aktivnije uključi u istraživanja u Crnoj Gori.

Uz obavezne partnere sa naučnoistraživačkih ustanova iz inostranstva, u okviru ovog programa moguće je ostvariti i partnerstvo sa naučnoistraživačkim ustanovama i privrednim sektorom u Crnoj Gori, sa ciljem stvaranja novih komercijalnih znanja.

Strategija je utvrdila i *prioritete naučnoistraživačke djelatnosti*, i to:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam;
- Nauka, obrazovanje i kultura;
- Medicina i zdravlje;
- Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
- Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
- Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda;
- Informaciono-komunikacione tehnologije.

Programom rada Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija za 2025. godinu² Oblast nauke i inovacija, 3. Ostale aktivnosti, za III/IV kvartal 2025. godine utvrđena je realizacija Programa/Konkursa za podršku saradnje sa naučnom dijasporom.

U dijelu zakonskog okvira za oblast naučnoistraživačke djelatnosti, osnov za donošenje Programa istraživačkih grantova za podsticanje izvrsnosti utvrđen je u *Zakonu o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list Crne Gore“, br. 51/25)*³, kako slijedi:

- Član 11 utvrđuje da se sredstva iz budžeta države opredijeljena za finansiranje, odnosno sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti raspodjeljuju na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Ministarstvo.
- Članom 43 propisano je da se naučnoistraživačka djelatnost može finansirati, odnosno sufinansirati iz budžeta države, jedinica lokalne samouprave, sredstava naučnoistraživačkih ustanova, donacija i drugih izvora u skladu sa zakonom, kao i kroz nacionalne i međunarodne programe i projekte koji se realizuju u Crnoj Gori.

¹ <https://www.gov.me/clanak/strategija-naucnoistrazivacke-djelatnosti-2024-2028>

² <https://www.gov.me/dokumenta/c72856e6-27ca-47d4-91d0-7a5afc296971>

³ <https://www.sluzbenilist.me/propisi/2730B46C-EC20-4151-A2D9-890889700B9A>

- Finansiranje, odnosno sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti iz budžeta države podrazumijeva dodjelu sredstava za:
 - nacionalne ili međunarodne naučnoistraživačke programe i projekte koje realizuju naučnoistraživačke ustanove; i
 - druge aktivnosti naučnika/ca i istraživača/ica kojima se podstiče naučnoistraživački rad i koji su od značaja za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, na predlog Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost, kandidovalo je za usvajanje **Program saradnje sa naučnom dijasporom**.

Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa

U savremenom okruženju globalne konkurentnosti i potrebe za multidisciplinarnim pristupima, međunarodna mobilnost i saradnja predstavljaju ključne mehanizme za jačanje istraživačkih kapaciteta crnogorskih naučnika i naučnica i inovativne zajednice. Posebnu ulogu u tom procesu ima crnogorska naučna dijaspora, koja svojim iskustvom stečenim u prestižnim međunarodnim institucijama, pristupom savremenim tehnologijama i uključenosti u globalne istraživačke mreže može značajno doprinijeti unapređenju domaćih znanja, vještina i istraživačke infrastrukture. U prethodnim godinama dijaspora je pokazala snažan interes za zajedničke projekte i transfer znanja i tehnologija, potvrđujući time svoju ključnu ulogu mosta između Crne Gore i evropskog, odnosno svjetskog istraživačkog prostora. Program saradnje sa naučnom dijasporom usmjeren je na jačanje kapaciteta univerziteta, istraživačkih centara i malih i srednjih preduzeća, te na uspostavljanje održivih veza sa crnogorskim istraživačima/istraživačicama na prestižnim međunarodnim institucijama.

Takođe se podstiče uključivanje mladih istraživača/istraživačica u projekte sa naučnicima/naučnicama iz dijaspe, kroz koje se obezbjeđuje mentorstvo, razmjena znanja i razvoj novih istraživačkih kompetencija. Fokus je na unapređenju karijernog puta mladih istraživača i istraživačica, posebno onih na doktorskom i postdoktorskom nivou, uz podršku vrhunskih domaćih i međunarodnih mentora/mentorki, čime se dugoročno jačaju istraživački kapaciteti Crne Gore.

Grantovi u okviru Programa naučne saradnje obuhvataju i sufinansiranje primijenjenih istraživanja, saradnju sa privredom i aktivnosti sa potencijalom komercijalne primjene, čime se podstiče razvoj inovacija, patenata i drugih rezultata koji doprinose jačanju crnogorske ekonomije.

Dugoročno, Program će osnažiti integraciju Crne Gore u Evropski istraživački prostor, povećati međunarodnu konkurentnost domaćih institucija, omogućiti efikasnije korišćenje EU fondova, kao i jačanje konkurentnosti privrednog sektora kroz prenos znanja i tehnologija iz naučnog sektora. Umrežavanje naučnika/naučnica iz dijaspe i zemlje stvara osnovu za održiv razvoj nauke, istraživanja i inovacija, te otvara mogućnosti za povratak naučnika/naučnica i istraživača/istraživačica u domovinu.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU NAUČNE SARADNJE

I Predmet i ciljevi Programa

Program saradnje sa naučnom dijasporom usmjeren je na dodjelu bespovratnih sredstava u vidu grantova kojima se podržavaju izvrsni saradnički projekti između licenciranih naučnoistraživačkih ustanova u Crnoj Gori, naučne dijaspore, pripadajućih institucija u inostranstvu, kao i drugih međunarodnih i domaćih partnera. Time naastojimo da omogućimo efikasan transfer znanja, metodologija, tehnologija i inovacija u naučnoistraživačku i inovativnu zajednicu Crne Gore, uz jačanje međunarodne saradnje i povezivanje crnogorskih naučnika/naučnica i inovatora/inovatorke sa globalnim mrežama nauke i inovacija.

Dugoročno, ciljevi Programa, čija se realizacija očekuje pet godina nakon završetka projekata su sljedeći:

- Jačanje kapaciteta licenciranih naučnoistraživačkih ustanova za sprovođenje vrhunskih istraživanja transferom znanja, metodologija, tehnologija sa prestižnih institucija u inostranstvu;
- Razvoj karijere mladih istraživača/istraživačica;
- Unapređenje međunarodne saradnje kroz povećanje broja zajedničkih istraživačkih projekata i veća vidljivost crnogorskih naučnoistraživačkih ustanova;
- Kreiranje kvalitetnih projekata spremnih za dalji razvoj i komercijalizaciju;
- Unapređenje kapaciteta za apsorpciju sredstava iz EU fondova.

Rezultati koji se očekuju odmah nakon završetka sprovođenja projekata su sljedeći:

- Veći broj zaposlenih angažovanih na poslovima istraživanja i razvoja;
- Jačanje znanja i vještina potrebnih za aktivnosti istraživanja i razvoja;
- Unapređenje pristupa i optimalnog korišćenja naučnoistraživačke opreme;
- Unapređenje i proširenje aktivnosti međunarodne mobilnosti;
- Povećane saradničke istraživačke aktivnosti između domaćih i inostranih naučnoistraživačkih ustanova.

II Prioritetne oblasti istraživanja

Program se oslanja na prioritete naučnoistraživačke djelatnosti utvrđene Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028, a to su:

1. Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
2. Energija i održiva životna sredina;
3. Održivi i zdravstveni turizam;
4. Nauka, obrazovanje i kultura;
5. Medicina i zdravlje;
6. Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
7. Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
8. Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda; i
9. Informaciono-komunikacione tehnologije.

Navedeno znači da predmet projekata koji se kandiduju u okviru Programa saradnje sa naučnom dijasporom mora biti iz nekog od gore navedenih prioriteta naučnoistraživačke djelatnosti.

III Finansijski okvir Programa

Ukupna vrijednost Programa saradnje sa naučnom dijasporom 2025 iznosi 1.100.000,00 € za period 2025-2027, dok je za 2025. godinu planiran iznos od 520.000,00 € za potrebe sufinansiranja prve godine istraživanja po osnovu odobrenih projekata po ovom Programu, odnosno pratećem Konkursu.

Sredstva u iznosu od 520.000,00 € za 2025. godinu odobrena su *Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu*⁴, i to: Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Program 19 040 Razvoj nauke i tehnologije, Potprogram 19 040 001 Naučnoistraživačka djelatnost, Aktivnost 19 040 001 003 Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje, 431-9 Ostali transferi institucijama.

Bespovratna sredstva za realizaciju projekata dodjeljuju se na period od dvije (2) godine.

Za potrebe sprovođenja i finansiranja ovog programa, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisuje **Konkurs za finansiranje projekata saradnje sa naučnom dijasporom**⁵.

IV Uslovi za prijavu – Podnosilac prijave i partneri

IV1 Podnosilac prijave

Podnosilac prijave mora biti licencirana naučnoistraživačka ustanova sa sjedištem u Crnoj Gori u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti (Službeni list Crne Gore, br. 51/25)⁶.

Dodatno, zavisno od vrste ustanove, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

a) Ako je riječ o istraživačkoj ustanovi iz Crne Gore, ista mora biti:

„organizacija za istraživanje i širenje znanja” ili „istraživačka organizacija” što znači subjekat (kao što su univerziteti ili istraživački instituti, kancelarije za transfer tehnologija, posrednici u inovaciji, fizička lica ili virtuelni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (organizaciju na osnovu javnog ili privatnog prava), odnosno način finansiranja, čiji je primarni cilj da nezavisno sprovodi fundamentalno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj, odnosno s rezultatima tih djelatnosti upoznaje širu javnost, putem predavanja, objavljivanja ili prenosa znanja, shodno EU Okviru za državne pomoći za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlju 1.3., tački 16. (ff).⁷

b) Ako je riječ o privrednom društvu, isto:

- mora biti upisano u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore;
- mora imati sjedište na teritoriji Crne Gore;
- mora ispuniti sve obaveze redovnog plaćanja poreza i doprinosa;
- ne smije biti u pred-stečajnom, stečajnom i postupku likvidacije, da nisu obustavili redovnu poslovnu aktivnost i sl., u skladu sa nacionalnim propisima; i
- ne smije biti preduzeće u teškoćama prema finansijskim iskazima za prethodnu godinu (2024).

⁴ <https://www.sluzbenilist.me/propisi/3B74EDB7-095E-4176-9B7C-2777D6C50FA8>

⁵ U skladu sa članom 11 Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list Crne Gore”, br. 51/25)

⁶ <https://www.sluzbenilist.me/propisi/2730B46C-EC20-4151-A2D9-890889700B9A?page=1>

⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC1028\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC1028(03))

IV2 Obavezan partner

Podnosilac prijave u obavezi je da projekat sprovodi u saradnji sa partnerskom institucijom van Crne Gore na kojoj je zaposlen/a ili angažovan/a naučnik/naučnica iz dijaspore.

Partnerske institucije sa sjedištem van Crne Gore mogu biti univerziteti, istraživački instituti, ili virtuelni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje, bez obzira na njihov pravni status (organizacija na osnovu javnog ili privatnog prava), kao i privredna društva koja u svojoj djelatnosti imaju istraživanje i razvoj.

Naučnu dijasporu Crne Gore čine fizička lica koja žive i rade u inostranstvu i pripadaju jednoj od sljedećih kategorija:

- lica koja su rođena, školovala se ili radila u Crnoj Gori, a trenutno obavljaju naučnoistraživačku djelatnost u inostranstvu;
- državljani/državljanke Crne Gore koji/e privremeno ili trajno borave u inostranstvu i obavljaju naučnoistraživačku djelatnost;
- lica crnogorskog porijekla, bez obzira na državljanstvo, koja njeguju porodične, kulturne ili profesionalne veze sa Crnom Gorom, a trenutno obavljaju naučnoistraživačku djelatnost u inostranstvu.

Pripadnost naučnoj dijaspori Crne Gore dokazuje se odgovarajućom dokumentacijom, kao što su izvodi iz matičnih knjiga rođenih, uvjerenja o školovanju ili zaposlenju u Crnoj Gori, dokaz o crnogorskom državljanstvu ili porijeklu, dokumentacija o angažmanu u inostranstvu, ili drugi relevantni dokazi koje utvrđuje Ministarstvo kroz Konkurs.

Na konkurs se prijavljuje rukovodilac projekta iz Crne Gore, dok je obavezno partnerstvo sa najmanje jednim/jednom naučnikom/naučnicom iz dijaspore, koji u okviru projekta ima ulogu koordinatora iz dijaspore.

IV3 Ostali partneri

Podnosilac prijave može imati i druge partnere na projektu koji mogu biti:

- a. druge naučnoistraživačke ustanove iz Crne Gore ili inostranstva ili
- b. privredna društva sa sjedištem u Crnoj Gori.

Prihvatljivi partneri iz tačke IV3, ako su naučnoistraživačke ustanove iz Crne Gore, moraju biti licencirane u skladu sa *Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti (Službeni list Crne Gore, br. 51/25)*. Takođe, moraju zadovoljiti isti dodatni uslov kao Podnosilac prijave iz tačke IV1a.

Prihvatljivi partneri iz tačke IV3, ako su naučnoistraživačke ustanove iz inostranstva, mogu biti univerziteti, istraživački instituti, ili virtuelni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje, bez obzira na njihov pravni status (organizacija na osnovu javnog ili privatnog prava), kao i privredna društva koja u svojoj djelatnosti imaju istraživanje i razvoj.

Bespovratna sredstva koja se dodjeljuju podnosiocima iz tačke IV1a. i partnerima iz tačke IV3a. ne predstavljaju državnu pomoć, pod uslovom da su organizacije za istraživanje i širenje znanja („istraživačke organizacije”) i ne zadovoljavaju uslove za preduzetnika. Ti uslovi ne zavise od njihovog pravnog statusa, odnosno od toga da li je osnovan u skladu s javnim ili privatnim pravom, ili od njegove ekonomske prirode, odnosno od toga nastoji li da ostvaruje dobit ili ne. Ono što je odlučujuće za neispunjavanje uslova iz definicije preduzetnika jeste činjenica da ekonomske djelatnosti koje se sastoje od ponude proizvoda ili usluga na određenom tržištu ne premašuju 20% ukupnih godišnjih kapaciteta organizacije. U slučaju da se istraživačka organizacija bavi i

ekonomskim i neekonomskim djelatnostima, javno finansiranje neekonomskih djelatnosti neće biti obuhvaćeno članom 107. stavkom 1. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, ako je moguće jednoznačno odvojiti dvije vrste aktivnosti, njihove troškove, finansiranje i prihode, kako bi se djelotvorno izbjeglo unakrsno subvencionisanje ekonomske djelatnosti. Podnosilac prijave iz tačke IV1a. i partneri iz tačaka IV3a. dužni su da prouče *Smjernice za korisnike koje se odnose na primjenu pravila državne pomoći* i usklađenost s glavnim odredbama potvrde Izjavom Podnosioca prijave/partnera (Izjava o neekonomskim aktivnostima).

Bespovratna sredstva koja se dodjeljuju podnosiocima prijave iz tačke IV1b. i ostalim partnerima koji su ujedno i privredna društva, predstavljaju pomoć male vrijednosti (de minimis pomoć) u smislu Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 012/18)⁸.

V Finansijski uslovi i trajanje projekata

Vrijednost projekta može iznositi **od 90.000,00 € do 120.000,00 € za period od dvije (2) istraživačke godine.**

Ukupna vrijednost pojedinačnog projekta uključuje:

- bespovratna sredstva koja će biti dodijeljena pojedinačnom projektu od strane Ministarstva, za dio prihvatljivih troškova projekta, i
- sredstva Podnosioca prijave/partnera za sufinansiranje ostatka vrijednosti prihvatljivih troškova.

U skladu sa Pravilnikom o uslovima za odobravanje i načinu korišćenja sredstava iz državnog budžeta za finansiranje, odnosno sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti, raspodjela sredstava obuhvata ravnomjernu raspoređenost (su)finansiranja za svaku oblast nauka: prirodno-matematičke, tehničko-tehnološke, medicinske, poljoprivredne, društvene i humanističke nauke. Ova raspodjela ima za cilj da osigura uravnotežen razvoj svih oblasti nauka, u skladu sa strateškim opredjeljenjima Crne Gore i prioritetima utvrđenim Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti 2024–2028.

Prilikom formiranja konačne rang liste, sredstva će se dodjeljivati projektima u svim oblastima nauka, pod sljedećim uslovima:

- finansiranje se odobrava samo projektima koji su ostvarili minimalnu konačnu ocjenu utvrđenu Programom;
- u svakoj oblasti nauka biće finansiran najmanje jedan projekat, ukoliko ostvari minimalnu konačnu ocjenu utvrđenu Programom;
- ukoliko u pojedinoj oblasti nema prijave koje zadovoljavaju minimalne kriterijume kvaliteta, sredstva opredijeljena za tu oblast biće preraspodijeljena na projekte iz drugih oblasti, prema redoslijedu na rang listi.

VI Sufinansiranje od strane Podnosioca prijave/partnera

Podnosilac prijave se obavezuje da iz sopstvenih sredstava, sredstava partnerskih institucija ili eksternim finansiranjem (sve što ne predstavlja sredstva javnog nacionalnog i međunarodnog finansiranja) obezbijedi sredstva sufinansiranja.

Program utvrđuje sufinansiranje od strane Ministarstva do 90% ukupne vrijednosti projekta (do 120.000,00 €), a Podnosilac prijave se obavezuje da će obezbijediti najmanje 10% sredstava sufinansiranja od ukupne vrijednosti projekta iz sopstvenih sredstava/sredstava partnerskih institucija/eksternim finansiranjem.

⁸ <https://www.gov.me/dokumenta/c44499b7-4a41-4758-a8db-ea55d5358c3a>

Sufinansiranje projekta mora biti obezbijeđeno isključivo u novcu, te može biti obezbijeđeno od strane više institucija (podnosilac prijave, partneri na projektu, donatori i sl.).

Sredstva sufinansiranja mogu se koristiti samo za prihvatljive troškove iz ovog Programa, a koji su neophodni za sprovođenje i postizanje ciljeva projekta.

V2 Dvostruko finansiranje

Načelo zabrane dvostrukog finansiranja podrazumijeva da treba izbjegavati dvostruko finansiranje istih troškova iz državnog budžeta, programa Evropske unije, međunarodnih izvora, te drugih davalaca državne pomoći.

Podnosioci prijave ne smiju tražiti niti biti korisnici sredstava iz državnog budžeta, programa Evropske unije, međunarodnih izvora, te drugih davalaca državne pomoći za troškove koji će im biti nadoknađeni u okviru prijavljenog projekta i za sufinansiranje odobrenog projekta.

VI Broj prijave po Podnosiocu prijave

Podnosilac prijave može podnijeti više projektnih predloga, uz napomenu da se pojedinačnom korisniku bespovratnih sredstava ne smiju dva puta finansirati isti troškovi iz državnog budžeta, programa Unije i međunarodnih izvora.

VII Prihvatljive aktivnosti projekta

Sredstva opredijeljena Programom koriste se za pokrivanje dijela prihvatljivih troškova projekta, a koji mora uključivati:

- a. Aktivnosti istraživanja na projektu;
- b. Jačanje kapaciteta naučnoistraživačkih ustanova;
- c. Nabavku istraživačke opreme i materijala;
- d. Kratkoročnu mobilnost istraživača/istraživačica koja podrazumijeva aktivnosti koje se odnose na mobilnost i umrežavanje, a koje mogu uključivati: učešće na konferencijama, odlazak na teren u Crnoj Gori sa ciljem prikupljanja materijala i podataka vezanih za istraživanje, boravak na istraživačkim organizacijama u inostranstvu, pohađanje seminara i svih vrsta edukacija koje doprinose profesionalnom razvoju istraživača/istraživačica jačajući njihove istraživačke kompetencije i doprinose ostvarenju opštih i specifičnih ciljeva projekta i sl.;
- e. Srednjoročnu mobilnost istraživača/istraživačica, koja podrazumijeva aktivnosti koje se odnose na mobilnost i umrežavanje, odnosno na boravke istraživača/istraživačica na partnerskoj instituciji u inostranstvu u trajanju od 1 do 3 mjeseca, koji doprinose ostvarenju opštih i specifičnih ciljeva projekta; i
- f. Prateće konsultantske usluge koje uključuju usluge koje su nužne za ostvarivanje ciljeva projekata odnosno prenos znanja, kao što su savjetovanja stručnjaka u znanjima i vještinama koje ne posjeduje projektni tim. To se, na primjer, može odnositi na analize naučnih rezultata, savjetovanja o komercijalizaciji naučnog rezultata i sl.

VIII Neprihvatljive aktivnosti projekta

Sredstva opredijeljena programom ne mogu se koristiti za:

- Nabavku polovne opreme;
- Nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila;
- Iznajmljivanje opreme, alata i materijala;

- Sve vrste građevinskih radova;
- Kupovinu nekretnina;
- Podizanje gotovine sa računa projekta.

Neprihvatljive su i sve druge aktivnosti koje nisu navedene u tački VII Programa.

IX Prihvatljivi troškovi

Direktni troškovi

- Troškovi nabavke opreme** koja je povezana isključivo sa istraživanjem predloženim u projektu. Navedeni troškovi mogu uključivati i specifičnu IT opremu i softverska rješenja ako su ona neophodna za sprovođenje predloženog istraživanja. Prihvatljivi su i troškovi povezani s nabavkom opreme (dostava, instalacija, kalibracija, edukacija za korištenje koju nudi dobavljač opreme). Pod stavku *oprema* spada oprema čija je jedinična vrijednost veća od 300,00 € bez PDV-a. Podnosilac prijave treba da vodi računa o tome da je ta oprema zaista neophodna za sprovođenje projekta i mora obrazložiti da se bez te opreme projekat ne bi mogao realizovati. Pravo na nabavku opreme u vrijednosti iznad 1.500,00 € ima samo Podnosilac prijave. **Ukupan iznos troškova nabavke opreme ne smije biti veći od 40% ukupne vrijednosti projekta.**
- Troškovi korišćenja opreme na drugoj instituciji prema važećem cjenovniku institucije, ako su neophodni za sprovođenje projekta.** Pravo na korišćenje opreme na drugoj instituciji imaju Podnosilac prijave i ostali partneri iz Crne Gore. **Ukupan iznos troškova korišćenja opreme na drugoj instituciji ne smije biti veći od 30% ukupne vrijednosti projekta.**
- Troškovi potrošnog materijala za potrebe projekta odnose se na materijale i uređaje čija je jedinična vrijednost manja od 300,00 € bez PDV.** Pravo na nabavku potrošnog materijala imaju Podnosilac prijave, partnerska institucija van Crne Gore koja je obavezan partner i ostali partneri. **Ukupan iznos troškova potrošnog materijala ne smije biti veći od 25% ukupne vrijednosti projekta.**
- Troškovi istraživačkog osoblja odnose se na novozaposlene koji će raditi na realizaciji projekta, kao i na dopunski rad/honorare zaposlenih.** Pravo na troškove istraživačkog osoblja ima samo Podnosilac prijave. Pokriva se trošak za novozaposlene sa kojima će Podnosilac prijave potpisati Ugovor o radu, te se priznaje "Bruto 2", odnosno godišnja zarada, zajedno sa obaveznim socijalnim doprinosima zaposlenih⁹. Za postojeće zaposlene dozvoljava se ugovaranje dopanskog rada/isplata honorara, koji se mogu finansirati u iznosu do najviše 30% od "Bruto 2" plate¹⁰. **Ukupan iznos troškova istraživačkog osoblja ne smije biti veći od 25% ukupne vrijednosti na onim projektima koji ne predviđaju nova zapošljavanja, odnosno ne smije biti veći od 40% ukupne vrijednosti na projektima koji utvrđuju nova zapošljavanja.**
- Troškovi kratkoročnih mobilnosti povezanih sa sprovođenjem projekta** koji uključuju dnevnicе (isključivo za kratkoročna putovanja), troškove smještaja i troškove prevoza. Pravo na troškove kratkoročnih mobilnosti imaju Podnosilac prijave, partnerska institucija van Crne Gore koja je obavezan partner i ostali partneri.

⁹ Ostali dodaci na platu, kao što su jubilarne nagrade, regresi i sl. nijesu prihvatljivi za sufinansiranje sredstvima programa

¹⁰ Bruto zarada (Bruto 1), obuhvata neto zaradu, porez na dohodak fizičkih lica i doprinose za obavezno socijalno osiguranje iz zarade koju plaća poslodavac u ime zaposlenog. Međutim, to nisu svi fiskaliteti koje plaća poslodavac, nego postoje još prirez i doprinosi na teret poslodavca, koji kad se dodaju na "Bruto 1", formiraju tzv. "Bruto 2".

f. Troškovi srednjoročnih mobilnosti povezanih sa sprovođenjem projekta koji uključuju troškove smještaja, troškove putovanja, troškove zdravstvenog osiguranja, mjesečni iznos za lične troškove koji ne premašuje iznos od 800 eura mjesečno. Pravo na troškove srednjoročne mobilnosti imaju Podnosilac prijave i ostali partneri iz Crne Gore. **Ukupan iznos troškova mobilnosti pod tačkom e. i f. ne smije biti veći od 30% ukupne vrijednosti projekta.**

g. Troškovi pratećih konsultantskih usluga odnose se na one usluge za koje projektni tim ne posjeduje ekspertizu, a neophodne su za sprovođenje projekata. Troškovi pratećih konsultantskih usluga mogu uključivati: troškove izrade i analize naučnih rezultata, savjetovanja o komercijalizaciji naučnih rezultata i sl. Pravo na troškove konsultantskih usluga ima Podnosilac prijave. **Ukupan iznos troškova pratećih konsultantskih usluga ne smije biti veći od 15% ukupne vrijednosti projekta.**

h. Troškovi diseminacije, koji uključuju troškove objave naučnih radova, lekture, kotizacije, troškovi organizacije radionica/konferencija/predavanja iz tematike predloženog projekta. Pravo na troškove diseminacije imaju Podnosilac prijave i ostali partneri iz Crne Gore. **Ukupan iznos troškova diseminacije ne smije biti veći od 15% ukupne vrijednosti projekta.**

i. PDV na prihvatljive troškove za koje Podnosilac prijave/partner ne može omogućiti povraćaj.

• Indirektni troškovi

Indirektni troškovi nastali kao posljedica sprovođenja projekta kod Podnosioca prijave mogu biti do 10% ukupne vrijednosti projekta. Pravo na indirektne troškove ima isključivo Podnosilac prijave.

Indirektni troškovi nastali sprovođenjem projekta se ne pravdaju kroz Finansijski izvještaj i mogu uključivati:

- troškove održavanja prostora (zakonom propisani periodični pregledi, zamjena utrošenih materijala i elemenata, periodični i vanredni radovi i popravke);
- režijske troškove koji uključuju grijanje/hlađenje, struju, vodu, odvoz otpada i sl.;
- troškove koji su u vezi sa nabavkom opreme kao što su: carinski i administrativni troškovi, troškovi špedicije, skladištenja i manipulacije i dr.;
- troškove sitnog inventara.

X Neprihvatljivi troškovi

Neprihvatljivim troškovima smatraju se svi troškovi koji se ne mogu svrstati u prihvatljive troškove.

XI Uslovi za Rukovodioca/Rukovoditeljku projekta i projektni (istraživački) tim

Uslovi za Rukovodioca/Rukovoditeljku projekta:

- Lice koje ima naučno ili ekvivalentno akademsko zvanje, u skladu sa Zakonom;
- ima zaključen ugovor o radu ili drugi oblik ugovorne saradnje sa ustanovom koja je Podnosilac prijave, najmanje u trajanju predviđenom za realizaciju projekta.

Istraživačke i upravljačke kapacitete Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta procjenjivaće evaluatori/evaluatorke u skladu sa podacima koji su navedeni u biografiji, a koji se odnose na broj i kvalitet naučnih publikacija, broj i kvalitet projekta u kojima je učestvovao/la u ulozi rukovodioca/rukovoditeljke ili saradnika/saradnice, naučne i istraživačke nagrade, aktivnosti zaštite i korišćenja intelektualne svojine, međunarodne i saradnje sa privrednim sektorom.

Rukovodilac/Rukovoditeljka projekta može biti prijavljen/a u ulozi rukovodioca/rukovoditeljke samo jednog projekta u okviru Programa saradnje sa naučnom dijasporom na istom konkursu.

Uslovi za Koordinatora/Koordinatorke iz dijaspore:

- stekao/stekla je zvanje doktora nauka prije najmanje 3 godine od datuma isteka roka za prijavljivanje na Konkurs,
- ima zaključen ugovor o radu ili drugi oblik ugovorne saradnje sa ustanovom koja je obavezni partner, najmanje u trajanju predviđenom za realizaciju projekta.

Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore može biti prijavljen/a u ulozi Koordinatora/Koordinatorke samo jednog projekta u okviru Programa saradnje sa naučnom dijasporom na istom konkursu.

Minimalni uslovi za člana u projektnom (istraživačkom) timu:

- ima stečeno visoko obrazovanje od najmanje 240 ECTS.

XII Etička pitanja

Ukoliko prijava projekta podrazumijeva neko etičko pitanje, Podnosilac projekta u obavezi je da dostavi odobrenje Etičkog odbora (ukoliko je primjenjivo) i/ili dostavi drugi relevantan dokaz o načinu rješavanja etičkog pitanja.

XIII Sadržaj prijave

Prijava projekta treba da sadrži:

- Potpisan i pečatiran/elektronski potpisan Prijavni obrazac Podnosioca prijave;
- Finansijski plan projekta;
- Biografije (CV) Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta; Koordinatora/Koordinatorke iz dijaspore i ključnih članova projektnog tima (istraživača/istraživačica u istraživačkom timu) – do pet članova/članica;
- Izjava o obezbijeđenom finansijskom učešću u realizaciji projekta iz sopstvenih izvora (Podnosilac prijave i/ili partneri koji daju sredstva sufinansiranja);
- Izjava obaveznog partnera o učešću u projektu i njihovom doprinosu, kojom se potvrđuje prihvatanje svih odgovornosti proisteklih iz i u vezi sa pružanjem podrške predloženom istraživanju, uključujući prihvatanje i podršku saradnicima iz Crne Gore prema predloženom planu;
- Izjave ostalih partnera o učestvovanju u realizaciji projekta (ukoliko je primjenjivo), pri čemu uključene pravne osobe izjavljuju da prihvataju sve odgovornosti proistekle iz i u vezi sa pružanjem podrške predloženom istraživanju;
- Izjava Podnosioca prijave o istinitosti podataka, izbjegavanju dvostrukog finansiranja, i prihvatanju uslova Konkursa, potpisana i pečatirana od strane ovlašćenog lica;
- Izjava Podnosioca prijave i partnera sa sjedištem u Crnoj Gori o neekonomskim aktivnostima, potpisana od strane ovlašćenog lica – primjenjivo samo za one koji zadovoljavaju uslove da su licencirane naučnoistraživačke ustanove u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti (Službeni list Crne Gore, br. 51/25) i da su „organizacije za istraživanje i širenje znanja“ u skladu sa EU Okvirom za državnu pomoć za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlje 1.3., tačka 16. (ff), odnosno Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014, član 2, tačka 83¹¹; i

¹¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2014.187.01.0001.01.ENG#:~:text=COMMISSION%20REGULATION%20%28EU%29%20No%20651%2F2014%20of%2017%20June,of%20Articles%20107%20and%20108%20of%20the%20Treaty

- i. Izjava o nepovratnosti PDV-a, potpisana od strane predstavnika organizacije (Podnosilac prijave i/ili partneri).

Izjave pod tačkama d), g), i h) moraju biti ovjerene kod notara.

Pored navedenog, partner iz privrede – privredno društvo sa sjedištem u Crnoj Gori, treba da dostavi sljedeće:

- Kopiju Izvoda iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- Finansijske iskaze za prethodnu godinu (2024);
- Potvrdu o izmirenim poreskim obavezama ili odgovarajući dokument o reprogramu poreskog duga; i
- Potvrdu ili uvjerenje da protiv privrednog subjekta nije pokrenut i da se ne vodi stečajni postupak ili postupak likvidacije.

XIV Postupak dodjele bespovratnih sredstava

XIV1 Procedura prijave

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisaće Konkurs za sufinansiranje projekata saradnje sa naučnom dijasporom.

Konkurs će biti otvoren najmanje 45 dana.

U postupku razmatranja prijava projekata sprovode se sljedeći koraci:

- a. Administrativna provjera prijava projekata;
- b. Evaluacija prijava projekata u odnosu na kriterijume za ocjenu; i
- c. Prihvatanje/odbijanje projekata za sufinansiranje.

XIV2 Administrativna provjera prijava projekata

Administrativnu provjeru pristiglih prijava projekata na Konkurs vrši Ministarstvo.

Administrativni kriterijumi:

- a. Podnijeta je sva tražena dokumentacija iz tačke XIII
- b. Dokumentacija je svojeručno potpisana i pečatirana/elektronski potpisana od strane ovlašćenih lica;
- c. Sadržaj prijave je ispunjen na utvrđenim obrascima, koji čine sastavni dio ovog programa;
- d. Podnosilac prijave mora biti licencirana naučnoistraživačka ustanova u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti (Službeni list Crne Gore, br. 51/25);
- e. Podnosilac prijave mora zadovoljavati definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja“ u skladu sa EU Okvirom za državnu pomoć za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlje 1.3., tačka 16. (ff), odnosno Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014, član 2, tačka 83 i/ili mora biti upisan u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore;
- f. Partneri iz Crne Gore koji su istraživačke organizacije moraju biti licencirane naučnoistraživačke ustanove u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti (Službeni list Crne Gore, br. 51/25), te moraju zadovoljavati definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja“ u skladu sa EU Okvirom za državnu pomoć za istraživanje i razvoj i inovacije (2022/C 414/01), poglavlje 1.3., tačka 16. (ff), odnosno Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014, član 2, tačka 83 ili moraju biti upisani u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore;
- g. Ekonomske djelatnosti, koje se sastoje od ponude proizvoda ili usluga na određenom tržištu, Podnosioca prijave i partnera iz Crne Gore koji zadovoljavaju definiciju „organizacije za

istraživanje i širenje znanja“ ne premašuju 20% ukupnih godišnjih kapaciteta istraživačke organizacije;

- h. Podnosilac prijave ili partneri koji su preduzeća upisani su u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore, ispunili su sve obaveze redovnog plaćanja poreza i doprinosa; nisu u pred-stečajnom postupku, stečajnom postupku, postupku likvidacije, nisu obustavili redovnu poslovnu aktivnost i sl., u skladu s nacionalnim propisima, nisu preduzetnici u teškoćama prema finansijskim iskazima za prethodnu godinu (2024);
- i. Prijava je predata na način i u roku navedenom u Konkursu;
- j. Prema Finansijskom planu iznos bespovratnih sredstava tražen od Ministarstva nije manji od 90.000,00 € i nije veći od 120.000,00 €;
- k. Trajanje projekta je dvije (2) godine.
- l. Projekat je u skladu s prioritetima naučnoistraživačke djelatnosti navedenim u Strategiji naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028 sa Akcionom planom za period 2024-2025. godine.

Prijave koje su zadovoljile administrativne kriterijume ulaze u postupak evaluacije u odnosu na kriterijume za ocjenu.

XIV3 Evaluacija prijava projekata u odnosu na kriterijume za ocjenu

Nakon uvida u prijave projekata, svaku prijavu razmatraće tri evaluatora/evaluatorke koji su međunarodni eksperti/ekspertkinje iz oblasti istraživanja kojoj projekat pripada.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija će, uz dokumentaciju za Konkurs, pripremiti i Izjavu o sukobu interesa za evaluatore/evaluatorke, kao i Proceduru o sprovođenju postupka ocjenjivanja projekata (evaluacije). Takođe, Ministarstvo će raspisati međunarodni Poziv za iskazivanje interesovanja za evaluatore/evaluatorke prijava na Konkurs.

Kriterijumi za ocjenu prijava projekata su:

I. Naučni kvalitet, originalnost i izvodljivost predloženog istraživanja, uzimajući u obzir 3 navedena potkriterijuma

- I.1. Predstavlja li predloženo istraživanje važan doprinos u oblasti nauke kojoj tema istraživanja pripada?

Procjenjuje se doprinos predloženog istraživanja za razvoj oblasti nauke kojoj pripada. Da li predloženo istraživanje doprinosi razvoju novih znanja i koliki je potencijal za stvaranje rezultata važnih za buduća istraživanja? Koliki je naučni kvalitet istraživanja? Da li predloženo istraživanje pokazuje novi pristup temi istraživanja?

- 1) Predloženo istraživanje je od ključne važnosti za pripadajuću oblast nauke. Prikazuje istraživački kvalitet i originalnost, s potencijalom znatnog unapređenja razumijevanja predložene teme;
- 2) Predloženo istraživanje može se ocijeniti kao relevantno, ali ne predstavlja značajan iskorak unutar pripadajuće oblasti istraživanja;
- 3) Predloženo istraživanje ima ograničenu važnost u okviru pripadajuće oblasti istraživanja i ne ističe se u odnosu na već postojeća istraživanja na predloženu temu;
- 4) Predloženo istraživanje nema važnost u okviru pripadajuće oblasti istraživanja i ne ističe se u odnosu na već postojeća istraživanja na predloženu temu; i
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

I.2. Da li su cilj, svrha i očekivani rezultati predloženog istraživanja jasno definisani i obrazloženi?

Procjenjuje se jesu li ciljevi, svrha i očekivani rezultati predloženog istraživanja jasno navedeni i dobro obrazloženi. Možemo li objektivno izmjeriti da li će predloženi ciljevi i očekivani rezultati predloženog istraživanja biti postignuti ili ne? Da li su predloženi ciljevi i očekivani rezultati predloženog istraživanja ostvarljivi?

- 1) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su izuzetno jasno definisani i obrazloženi;
- 2) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su dobro definisani i obrazloženi u najvećem dijelu, ali samo u jednom segmentu nisu dobro definisani i obrazloženi;
- 3) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta su dobro definisani i obrazloženi u dijelu projektnog predloga, a u više segmenata projektnog predloga nisu dobro definisani i obrazloženi;
- 4) Ciljevi, svrha i očekivani rezultati projekta nisu dobro definisani i obrazloženi; i
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

I.3. Izvodljivost predloženog istraživanja

Procjenjuje se je li predloženo istraživanje izvodljivo u smislu predloženih istraživačkih metoda, plana rada, finansijskog plana, sastava istraživačke grupe i može li se ostvariti u predloženom vremenskom periodu.

- 1) Predloženo istraživanje je izvodljivo u potpunosti;
- 2) Predloženo istraživanje je izvodljivo, ali postoji segment predloženog istraživanja čija je izvodljivost upitna;
- 3) Dio predloženog istraživanja je izvodljiv, dok je u više segmenata izvodljivost upitna;
- 4) Predloženo istraživanje nije izvodljivo; i
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

2. Istraživački i upravljački kvaliteti Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta; Koordinatora/Koordinatorke iz dijaspe i projektnog (istraživačkog) tima, uzimajući u obzir 4 navedena potkriterijuma

2.1. Istraživački kvaliteti Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta

Procjenjuje se dosadašnji istraživački uspjesi Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta na osnovu kvaliteta i broja naučnih publikacija, kvaliteta i broja projekata u kojima je Rukovodilac/Rukovoditeljka projekta učestvovao/la kao rukovodilac/rukovoditeljka ili saradnik/saradnica, naučnih i istraživačkih nagrada, aktivnosti zaštite i korišćenja intelektualne svojine, međunarodne i saradnje sa poslovnim sektorom.

- 1) Rukovodilac/Rukovoditeljka projekta je u dosadašnjoj karijeri postigao/la značajne istraživačke uspjehe;
- 2) Rukovodilac/Rukovoditeljka projekta je u dosadašnjoj karijeri postigao/la vrlo dobre istraživačke uspjehe;
- 3) Rukovodilac/Rukovoditeljka projekta je u dosadašnjoj karijeri postigao/la određene istraživačke uspjehe;
- 4) Rukovodilac/Rukovoditeljka projekta je u dosadašnjoj karijeri postigao/la minimalne istraživačke uspjehe; i
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

2.2. Upravljački kvaliteti Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta

Procjenjuju se upravljački kvaliteti Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta na osnovu iskustva u mentorstvu postdiplomskih studenata/studentkinja i učešća u istraživačkim projektima u svojstvu rukovodioca/rukovoditeljke ili saradnika/saradnice.

- 1) Dosadašnja postignuća ukazuju na odlične upravljačke kvalitete Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta;
- 2) Dosadašnja postignuća ukazuju na vrlo dobre upravljačke kvalitete Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta;
- 3) Dosadašnja postignuća ukazuju na dobre upravljačke kvalitete Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta;
- 4) Dosadašnja postignuća ukazuju na minimalne upravljačke kvalitete Rukovodioca/Rukovoditeljke projekta; i
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

2.3. Istraživački kvaliteti Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore

Procjenjuju se dosadašnji istraživački uspjesi Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore na osnovu kvaliteta i broja naučnih publikacija, kvaliteta i broja projekata u kojima je Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore učestvovao/la kao rukovodilac/rukovoditeljka ili saradnik/saradnica, naučnih i istraživačkih nagrada, aktivnosti zaštite i korišćenja intelektualne svojine, međunarodne i saradnje sa poslovnim sektorom.

- 1) Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore je u dosadašnjoj karijeri postigao/la značajne istraživačke uspjehe;
- 2) Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore je u dosadašnjoj karijeri postigao/la vrlo dobre istraživačke uspjehe;
- 3) Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore je u dosadašnjoj karijeri postigao/la određene istraživačke uspjehe;
- 4) Koordinator/Koordinatorke iz dijaspore je u dosadašnjoj karijeri postigao/la minimalne istraživačke uspjehe; i
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

2.4. Istraživački kapaciteti i kvalitet projektnog (istraživačkog) tima

Procjenjuje se kvalitet istraživačkog tima, odnosno da li su struktura i kompetencije svih članova projektnog tima potrebnih za sprovođenje projekta adekvatne?

- 1) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su odlične;
- 2) Najveći dio tima ima adekvatne kompetencije i struktura članova projektnog tima je vrlo dobra;
- 3) Dio tima ima adekvatne kompetencije i struktura članova projektnog tima je zadovoljavajuća;
- 4) Struktura i kompetencije svih članova projektnog tima su minimalne;
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

3. Potencijal predloženog istraživanja jačanju istraživačkih kapaciteta u Crnoj Gori kroz transfer znanja, vještina i tehnologija, unapređenje infrastrukture i razvoj karijere istraživača/istraživačica uzimajući u obzir 2 navedena potkriterijuma

3.1. Potencijal predloženog istraživanja za transfer znanja, vještina, tehnologija i unapređenje infrastrukture

Procjenjuje se u kojoj mjeri predloženo istraživanje može doprinijeti prenosu znanja, vještina i tehnologija s partnerske organizacije iz inostranstva na Podnosioca prijave i partnerske institucije u Crnoj Gori, uključujući prenos i razvoj novih metoda, protokola ili tehnologija, te unapređenje istraživačke infrastrukture u smislu modernizacije opreme, uvođenja novih platformi i alata, te mentorstvo i obuku istraživača/istraživačica za rad sa naprednom opremom i tehnologijama.

- 1) Predloženo istraživanje omogućuje izuzetan i sistematičan transfer barem jedne, a često više komponenti: znanja, vještina i tehnologija; razvoj novih metoda, protokola i/ili tehnologija; i/ili značajno unapređenje istraživačke infrastrukture.
- 2) Predloženo istraživanje omogućuje značajan transfer barem jedne komponente: znanja, vještina i/ili tehnologija; razvoj novih metoda, protokola i/ili tehnologija; i/ili unapređenje istraživačke infrastrukture.
- 3) Predloženo istraživanje omogućuje djelimičan transfer barem jedne komponente: znanja, vještina i/ili tehnologija; razvoj novih metoda, protokola i/ili tehnologija; i/ili manja unapređenja u istraživačkoj infrastrukturi.
- 4) Predloženo istraživanje omogućuje minimalan transfer barem jedne komponente: znanja, vještina i/ili tehnologija; razvoj metoda, protokola i/ili tehnologija; i/ili ograničena unapređenja istraživačke infrastrukture.
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

3.2. Potencijal predloženog istraživanja za razvoj karijere mladih istraživača/istraživačica

Procjenjuje se potencijal predloženog istraživanja da doprinese razvoju karijere mladih istraživača/istraživačica, uključujući doktorande/doktorantkinje i postdoktorske istraživače/istraživačice, kroz sticanje novih znanja i vještina, relevantno međunarodno iskustvo i razvoj inovacija. Poseban naglasak stavlja se na uključivanje naučnika/naučnica iz dijaspore kao mentora, čime se omogućava prenos znanja i dodatna međunarodna povezanost.

- 1) Predloženo istraživanje značajno doprinosi razvoju karijere mladih istraživača/istraživačica
- 2) Predloženo istraživanje u velikoj mjeri doprinosi razvoju karijere mladih istraživača/istraživačica
- 3) Predloženo istraživanje doprinosi razvoju karijere mladih istraživača/istraživačica u određenoj mjeri.
- 4) Predloženo istraživanje nema značajan potencijal za razvoj karijere mladih istraživača/istraživačica.
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

4. Potencijal održivosti predloženog istraživanja, uzimajući u obzir 2 navedena potkriterijuma

4.1. Potencijal predloženog istraživanja za ostvarivanje vrhunskih naučnih rezultata i osiguranja dalje održivosti istraživanja putem finansiranja iz konkurentnih izvora finansiranja

Procjenjuje se koliko se u okviru predloženog istraživanja mogu postići vrhunski naučni rezultati, međunarodna saradnja, steći nova znanja i vještine koji će doprinijeti privlačenju međunarodnog finansiranja iz programa poput različitih programa Evropske unije za istraživanje i inovacije ili

sličnih izvora finansiranja.

- 1) Predloženo istraživanje ima odličan potencijal za privlačenje međunarodnog finansiranja;
- 2) Predloženo istraživanje ima vrlo dobar potencijal za privlačenje međunarodnog finansiranja;
- 3) Predloženo istraživanje ima dobar potencijal za privlačenje međunarodnog finansiranja;
- 4) Predloženo istraživanje nema potencijala za privlačenje međunarodnog finansiranja;
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

4.2. Potencijal predloženog istraživanja za stvaranje novih znanja s komercijalnom primjenom

Procjenjuje se koliko predloženo istraživanje može doprinijeti mogućim novim znanjima primjenjivim u privrednom sektoru, inovacijama, komercijalnoj primjeni, patentima, spin-offovima i drugim načinima zaštite i iskorištavanja intelektualnog vlasništva.

- 1) Predloženo istraživanje će značajno doprinijeti razvoju znanja potencijalno iskoristivog u komercijalne svrhe;
- 2) Predloženo istraživanje će u velikoj mjeri doprinijeti razvoju znanja potencijalno iskoristivog u komercijalne svrhe;
- 3) Predloženo istraživanje će donekle doprinijeti razvoju znanja potencijalno iskoristivog u komercijalne svrhe;
- 4) Predloženo istraživanje nema potencijal za razvoj znanja iskoristivog u komercijalne svrhe;
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

5. Finansijski plan prijavljenog projekta, uzimajući u obzir 2 navedena potkriterijuma

5.1. Realističnost i opravdanost finansijskog plana

Procjenjuje se u kojoj mjeri su planirani troškovi jasno obrazloženi, proporcionalni ciljevima i aktivnostima projekta, te u skladu sa pravilima prihvatljivih troškova. Posebna pažnja posvećuje se transparentnosti u obrazlaganju troškova, uključujući ljudske resurse, istraživačku opremu, materijal, mobilnost i ostale projektne stavke.

- 1) Finansijski plan je detaljan, realističan i potpuno opravdan; svi troškovi jasno povezani sa ciljevima projekta.
- 2) Finansijski plan je u velikoj mjeri realističan i opravdan, uz manje nedostatke u obrazloženju pojedinih stavki.
- 3) Finansijski plan je djelimično realističan i opravdan; obrazloženje pojedinih troškova nije u potpunosti jasno ili je nepotpuno.
- 4) Finansijski plan nije realističan niti opravdan; postoji značajan raskorak između planiranih troškova i ciljeva projekta.
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

5.2. Efikasnost i održivost finansijskog plana

Procjenjuje se potencijal finansijskog plana da obezbijedi efikasno korišćenje sredstava i doprinese dugoročnoj održivosti istraživačkih rezultata. Poseban naglasak stavlja se na planove sufinansiranja, raznovrsnost izvora finansiranja, ekonomičnost troškova, te mogućnost nastavka istraživanja nakon isteka finansiranja kroz uključivanje drugih izvora.

- 1) Finansijski plan je efikasan, obezbjeđuje maksimalnu vrijednost za uložena sredstva i jasno predviđa održivost i nakon završetka projekta.

- 2) Finansijski plan je vrlo dobar, predviđa efikasno korišćenje sredstava i djelimično osigurava održivost istraživanja.
- 3) Finansijski plan je umjereno efikasan; održivost istraživanja nakon završetka finansiranja nije dovoljno razrađena.
- 4) Finansijski plan nije efikasan i ne predviđa održivost istraživanja nakon završetka projekta.
- 5) U dostupnoj dokumentaciji nije pruženo dovoljno informacija za kvalitetnu procjenu ovog kriterijuma.

Evaluatori/evaluatorke ocjenjuju pojedinačne potkriterijume koji sačinjavaju svaki kriterijum za ocjenu, a svaki potkriterijum ocjenjuju na skali od pet brojeva – od 1 do 5. Ocjena za svaki kriterijum izračunava se kao srednja vrijednost ocjena pojedinačnih potkriterijuma.

Ocjene evaluatora/evaluatorki za svaki kriterijum za ocjenu su jednako vrijedne, pa se stoga računa srednja vrijednost. Od evaluatora/evaluatorki se zahtijeva da uz svaku ocjenu dodaju i komentar u obliku koji će svojom formulacijom podnosiocima prijave dati jasnu povratnu informaciju.

Konačna ocjena (K) formira se na osnovu sljedeće formule:

$$K = 0,20I + 0,20II + 0,20III + 0,20IV + 0,20V$$

gdje su I, II, III, IV i V srednje ocjene od strane tri evaluatora/evaluatorke za odgovarajući kriterijum, te je **K** konačna ocjena prijave projekta. Konačna ocjena obračunava se zaokruživanjem na dvije decimale.

Da bi prijava projekta bila sufinansirana **mora imati konačnu ocjenu (K) najmanje 4,00.**

XIV4 Prihvatanje/odbijanje projekta za sufinansiranje

Na osnovu konačne ocjene (K) prijavljenih projekata formira se konačna rang lista. Podnosiocima prijava će kontaktirati službenici Ministarstva po redoslijedu rang liste i u skladu sa raspoloživim budžetom, nakon čega se usaglašavaju uslovi sprovođenja projekta. Navedeni podnosioci prijave biće dužni da dostave dodatnu dokumentaciju:

1. Dokumentacija koja se odnosi na obračun zarade/honorara:
 - 1.1. Za novozaposlene dostaviti predlog ugovora (nepotpisan), kao i dokument na osnovu koga je određena plata;
 - 1.2. Za postojeće zaposlene dostaviti platne liste za tri mjeseca prije datuma objavljivanja Konkursa.
2. Validnu ponudu za troškove veće od 6.000,00 €, osim za troškove iz tačke 1;
3. Ugovor o saradnji/konzorcijumu Podnosioca prijave sa svim partnerskim institucijama koje su uključene u sprovođenje projekta, a kojim se regulišu međusobna prava i obaveze. Ovim ugovorom definišu se: uloge partnera na projektu, trajanje partnerstva, unešena i nova intelektualna svojina, kao i „know-how“ koji može nastati tokom sprovođenja projekta, međusobni odnosi u pogledu transfera sredstava, povjerljivost podataka, izvještavanje i čuvanje projektne dokumentacije;
4. Okvirni plan nabavki; i
5. Obrazac izjave za pomoći male vrijednosti, de minimis pomoći (za Podnosioca prijave i partnere na projektu koji obavljaju ekonomske aktivnosti).

Ukoliko su evaluatori/evaluatorke imali/le komentare koji se odnose na unapređenje projektne prijave i izmjene Finansijskog plana, Ministarstvo će kontaktirati Podnosiocima prijave da dostave

revidirane projektne prijave i Finansijske planove u skladu sa ovim komentarima.

Nakon završenih pregovora dostavljaju se Rješenja o prihvatanju ili odbijanju projekata za sufinansiranje.

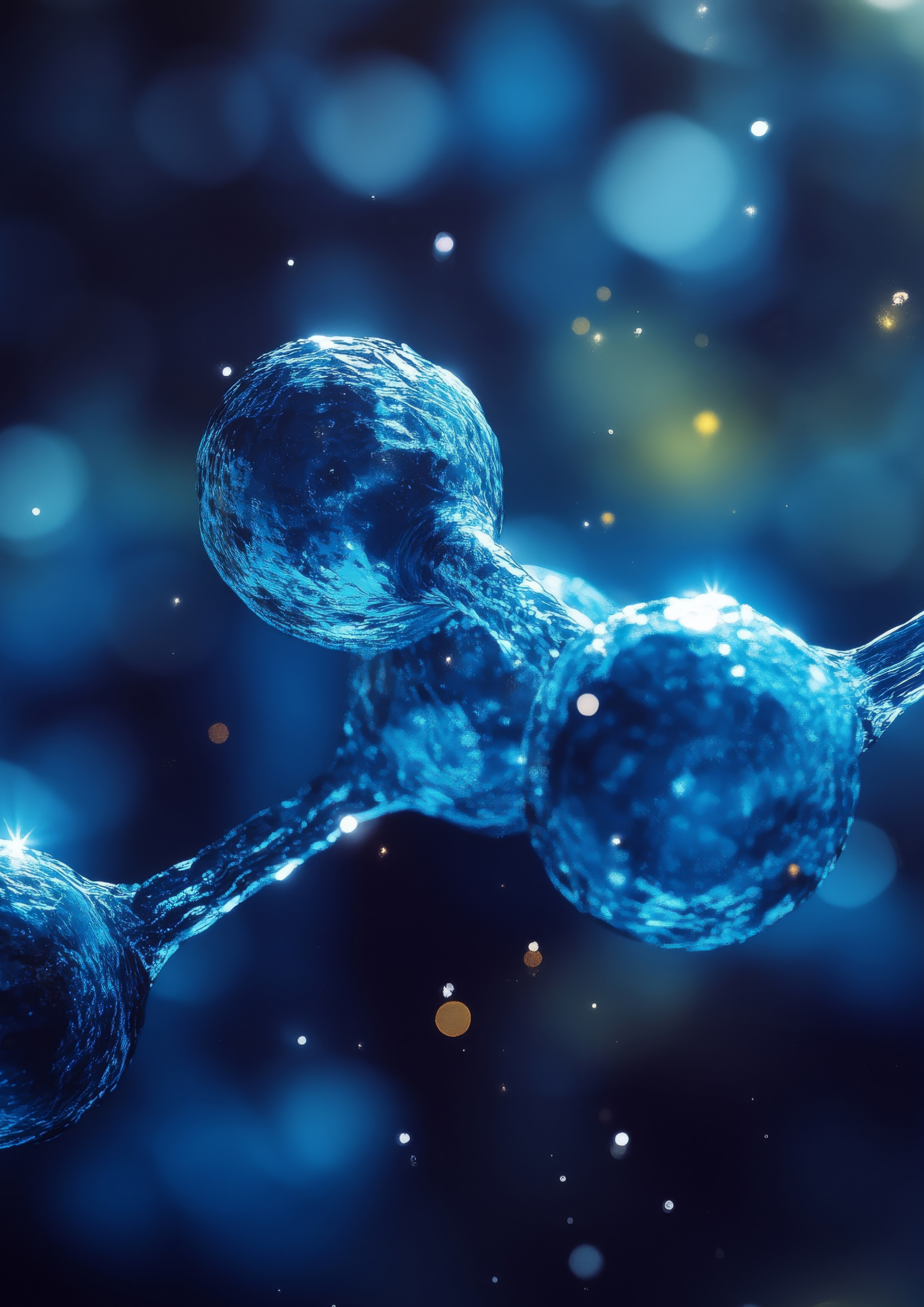
Sa Podnosiocima prijava čiji su projekti prihvaćeni za sufinansiranje Rješenjem, pristupa se potpisivanju Ugovora sa Ministarstvom, kojim se definišu međusobna prava i obaveze između Podnosioca prijave (Korisnika) i Davaoca sredstava (Ministrastva).

Spisak korisnika sa kojima je potpisan Ugovor biće objavljen na internet stranici Ministarstva.

Objavljaju se sljedeći podaci:

- Naziv Korisnika;
- Nazivi partnerskih institucija;
- Naziv projekta;
- Iznos bespovratnih sredstava dodijeljenih projektu, kao i iznos sopstvenog sufinansiranja Korisnika; i
- Kratak opis projekta.

2. IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE U OKVIRU PROGRAMA NAUČNE SARADNJE

Korisnik u okviru Programa saradnje sa naučnom dijasporom dostavlja Godišnji izvještaj o realizaciji projekta, sa Finansijskim izvještajima, koji uključuje i Planove rada za naredni period, na obrascu koji će propisati Ministarstvo.

Po završetku realizacije projekta u okviru Programa, Korisnik dostavlja Ministarstvu Završni izvještaj o realizaciji programa, sa Finansijskim izvještajem, na obrascu koji će propisati Ministarstvo.

Procedura ocjene Godišnjeg i Završnog izvještaja o realizaciji projekta, zajedno sa Finansijskim planom, biće detaljno utvrđena u Ugovoru i Smjernicama za praćenje programa.

Ministarstvo vrši monitoring realizacije projekta u okviru Programa, koji uključuje provjeru stepena realizacije aktivnosti utvrđenih u prihvaćenoj prijavi projekta, provjeru realizacije Finansijskog plana, kao i diseminaciju rezultata i promociju projektnih aktivnosti.

Korisnik je u obavezi da za svaki prihvaćeni trošak projekta, osim indirektnih troškova, posjeduje odgovarajuću dokumentaciju kojom se pravda navedeni trošak.

3. NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA

Ministarstvo će na godišnjem nivou pripremati izvještaj o realizaciji Programa saradnje sa naučnom dijasporom, koji će činiti sastavni dio godišnjeg Izvještaja o radu Ministarstva, koji usvaja Vlada Crne Gore. Nakon završetka realizacije Programa, Ministarstvo će realizovati eksternu evaluaciju Programa, a finansijska sredstva za potrebe evaluacije biće obezbijeđena iz nacionalnog budžeta i biće blagovremeno planirana u budžetu za godinu u kojoj bude prispjela obaveza iste.

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija